

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39001
64 89

Sayı :Z-19809844-610- **4763096**
Konu :7/39001 Esas Sayılı Soru Önergesi

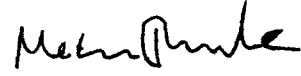
11.05 / 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/01/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1782702 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Namık TAN'a ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/39001 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Namık TAN, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun çerçevesinde 2020 yılından beri ödeme ve elektronik para kuruluşlarının lisanslama, gözetim ve denetimini etkin şekilde yapmaktadır.

TCMB tarafından ödeme ve elektronik para kuruluşlarının uyumu konusunda üç yönlü yoğun bir gözetim faaliyeti yürütülmektedir: yerinde denetim faaliyeti, veri analizi ve bağımsız denetim raporları. Bunlar neticesinde ilgili kuruluşlar nezdinde tespit edilen aykırılıklara ilişkin idari para cezası, faaliyet izni iptali gibi caydırıcı nitelikte idari yaptırımlar ile faaliyet izninin geçici olarak durdurulması gibi düzeltici nitelikte idari tedbirler uygulanmaktadır.

TCMB tarafından gözetim faaliyetlerinin yanı sıra düzenleme faaliyetleri de yoğun bir şekilde yürütülmektedir. Bu kapsamda, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik ve Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine ilişkin Tebliğ'de yer alan iç kontrol ve risk yönetimine ilişkin detaylı gereklilikler bulunmaktadır. Ayrıca, farklı talimatlarla da iç kontrol ve risk yönetimi uygulamalarına ilişkin hususlar detaylıca ele alınmıştır. Bu kapsamda konuyla ilgili talimatlar "<https://tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tr/tcmb+tr/main+menu/banka+hakkinda/mevzuat/ode me+sistemleri>" internet adresinde yayımlanmakta ve kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Ayrıca, suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi amacıyla yükümlü kuruluşlara getirilen yükümlülükler 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatta yer almaktadır. Suç örgütleri ile suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması ve terörizmin finansmanına ilişkin şüphelerin bulunduğu kişi, kurum ve kuruluşların finansal sistem içerisinde kullanılmasının önlenmesi amacıyla, sektörlerde faaliyet gösteren kuruluşlar risk bazlı program dahilinde veya münferiden denetim faaliyetlerine konu edilmektedir. Denetim faaliyetleri kapsamında, ülkemizin aklama ve terörün finansmanı açısından karşı karşıya olduğu riskler belirlenerek hangi sektörlerin hangi risklere maruz kaldığı ortaya konulmakta ve bu doğrultuda risk kriterleri oluşturulmaktadır.

Bu çerçevede, özellikle POS işlemler ve nakit yoğun faaliyetlerin yaygın olarak kullanıldığı sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler, yüksek riskli alanlar olarak değerlendirilmekte ve öncelikli denetimlere tabi tutulmaktadır. Yükümlülük denetimleriyle birlikte bahse konu yükümlülük ihlallerinin odağı haline gelerek düzenlemeleri suiistimal eden işletmeler ise faaliyet gösterdikleri sektörün lisans veren otoritelerine raporlanarak idari tedbirler alınması sağlanmakta, suç şüphesi taşıyan unsurlara iştirak edenler hakkında ise adli makamlara bilgi verilmektedir.

Tarafımıza intikal eden şüpheli işlem bildirimleri programlı denetime alınan yükümlülerin belirlendiği risk analizi çalışmalarında değerlendirmeye alınan en önemli unsurlardan biridir. Her yıl hazırlanan çalışma programında o döneme ilişkin tüm kriterlerin toplam skoru dikkate alınarak bir yükümlü listesi oluşturulmaktadır. Bu kapsamda iletilen bildirimlerde yer alan tüm riskli hususlar denetim listelerinin oluşturulmasında dikkate alınmıştır.

Öte yandan, üyesi olduğumuz Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force-FATF), 5. Tur Değerlendirme süreci Aralık 2024 tarihinde başlamış; teknik ve etkililik kriterleri bağlamında gerekli raporlamalar yapılmıştır. FATF Değerlendirme Ekibi, son olarak 11-28 Kasım 2025 tarihlerinde ülkemizi ziyaret ederek hem yetkili tüm kamu otoriteleri hem de özel sektör temsilcileri ile yüz yüze toplantılar gerçekleştirmiştir. Bahsi geçen süreç tüm ilgili kurumlarımızın etkin iş birliği ve yoğun çabaları ile sürdürülmektedir.

Diğer taraftan, 5 Sıra No.lu MASAK Genel Tebliği'nin "Elektronik Para ve Ödeme Kuruluşlarına İlişkin İşlemler" başlıklı maddesinde 25.12.2024 tarihinde yapılan değişiklik ile ödeme kuruluşlarının sanal terminal hizmeti (POS Hizmeti) almak isteyen üye işyerleri ile (müşteri) iş ilişkisi tesisinde basitleştirilmiş tedbirler uygulaması sonlandırılmıştır. Ayrıca, Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmeliğin "Yüksek derecede riskli gruplara yönelik ilave tedbirler" başlıklı maddesinde 25.12.2024 tarihinde yapılan değişiklikle, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının üye iş yerleri ile terminal aracılığıyla tesis ettikleri iş ilişkilerinin (POS işlemleri) sıkılaştırılmış tedbirler kapsamında yakından izlenmesine ilişkin zorunluluklar getirilmiştir.